

XALQIMIZIN QAN YADDAŞI

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni hərbciləri 7 min nəfər əhalisi olan Xocalı şəhərinə od vurub yandırdılar, heç kimə aman vermədən dinc əhalini kütləvi şəkildə məhv etdilər, qəddarlıqla amansız qırğınlar törətdilər. İyirminci yüzilliyin ən amansız cinayətlərindən biri olan Xocalı faciəsi bəşər tarixində analoqu olmayan dəhşətli soyqırımı idi.

1992-ci il fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə azğınlaşmış erməni silahlı cəlladları keçmiş SSRİ-yə məxsus olan, o dövrdə Xankəndidə yerləşən və tərkibi erməni zabitlərindən, hərbcilərindən ibarət olan 366-cı motoatıcı alayının iştirakı ilə Xocalı şəhərinə 5 istiqamətdən hücum etdilər və dəhşətli cinayət aktı törətdilər. Vəhşiləşmiş erməni cinayətkarları şəhəri yerlə-yeksan edərək yüzlərlə köməksiz və günahsız insanı amansızcasına qətlə yetirdilər, uşaqlara, qocalara, xəstələrə, hamilə qadınlara belə aman vermədilər. Ermənilər qanlı cinayətləri ilə bəşər tarixində növbəti vandalizm aktını - Xocalı soyqırımını törətdilər.

Ulu Öndər hər il Xocalı soyqırımının ildönümü ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak edərək öz çıxışlarında bu faciənin Azərbaycan xalqının iradəsini qıra bilmədiyini bildirmişdir. Hələ 1995-ci ildə Xocalı soyqırımının 3-cü ildönümü zamanı Heydər Əliyev demişdir: "... Xocalı faciəsinin nə qədər dəhşətli faciə olduğunu və Azərbaycan xalqına nə qədər böyük zərbə vurduğunu bir daha dərk edirik... Xalqımız çoxəsrlik tarixində belə bəlalarından çox keçibdir. Ancaq heç vaxt başımızı aşağı salmamalıyıq, gücümüzü toplamalıyıq. Azərbaycan xalqının haqq işi qələbə çalacaq. Azərbaycan xalqı bütün erazisinin sahibi olacaq...".

Bütünlükdə Azərbaycan xalqının məhvəinə yönəldilmiş Xocalı müsibəti er-

məni millətçilərinin məqsədyönlü soyqırımını siyasətinin davamıdır. Etnik təmizləmə siyasəti aparən erməni millətçi-şovnistləri zaman-zaman Azərbaycan xalqına qarşı amansız olmuş, dəhşətli qırğınlar törədərək bu torpaqları ələ keçirməyə çalışmış, "böyük Ermənistan" yaratmağa ciddi cəhdlər etmişlər. Ermənistanda yaşayan azərbaycanlıları tamamilə və zorakılıqla didərgin salandan sonra Azərbaycan torpaqlarının işğalına başlayan ermənilər ərazimizin 20 faizini zəbt etdilər, 1 milyondan çox həmyerlimizi məcburi qaçqına, köçkünə və didərginə çevirdilər.

O dövrdə Azərbaycanda güclü ordu və vahid komandanlığın olmaması ağır və faciəli nəticələrə səbəb oldu. Ayrı-ayrı könüllü hərbi birləşmələrimiz isə düşmənin hərbi texnika ilə güclü hücumlarına duruş gətirə bilmir, cəbhə bölgələrində ağır məğlubiyyətlərə uğrayır və bir-birinin ardınca kəndlərimiz və strateji məntəqələrimiz ermənilər tərəfindən işğal olunurdu. 1991-ci ilin oktyabrından 1992-ci ilin yanvarınadək Xocalı rayonunun Cəmili, Meşəli kəndləri, Xankəndi şəhərinin Kərkicahan qəsəbəsi, Ağdam rayonunun Qərvənt kəndi, Xocavənd rayonunun Xocavənd və Tuğ kəndləri, keçmiş Hadrut rayonunun Axullu, Salakətin kəndləri, Goranboy rayonunun Balıqaya və Başqışlaq kəndləri ermənilər tərəfindən işğal edilmiş, yandırılmış və məhv edilmişdi. 1992-ci il yanvarın 25-26-da uğursuz Daşaltı əməliyyatı Azərbaycan ordusunda vahid komandanlığın olmadığını göstərmişdir.

Xocalı soyqırımına ümummilli lider Heydər Əliyevin fəal təşəbbüsü və diqqəti sayəsində hüquqi-siyasi qiymət verildi və 1994-cü il fevralın 24-də Milli Məclisdə Xocalı soyqırımı ilə bağlı qərar və bəyanat qəbul edildi və dünya parlamentlərinə, beynəlxalq təşkilatlara göndərildi. Ulu Öndərin apardığı uğurlu xari-

ci siyasət diplomatiyasını çox böyük müvəffəqiyyətlə davam və inkişaf etdirən Prezident İlham Əliyev tərəfindən Azərbaycanın xeyrinə bir çox beynəlxalq əhəmiyyətli sənədlərin qəbul edilməsinə nail olundu.

Bu gün Xocalı soyqırımı dünyanın bir sıra ölkələrində qeyd olunur. Türkiyə Böyük Millət Məclisinin xüsusi iclaslarında Xocalı soyqırımı ilə bağlı məsələ geniş müzakirə olunmuşdur. Qardaş Türkiyə parlamentinin üzvləri erməni silahlı dəstələrinin Xocalıda mülki əhaliyə qarşı törətdikləri cinayətləri görünməmiş vəhşilik kimi qiymətləndirmiş, erməni cəlladlarının qanlı əməllərini pisləmiş və bunun Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımı olduğunu qəbul etmişlər. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə təşkil edilmiş "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində Xocalı həqiqətləri haqqında sənədli filmlər sistemli şəkildə müntəzəm olaraq dünya ölkələrində nümayiş etdirilir.

Xocalı soyqırımından 30 il ötsə də, erməni vandalları tərəfindən amansızcasına, tarixdə analoqu olmayan qətləmə məruz qalmış soydaşlarımızın qanı yerdə qalmadı. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Komandanlığı, polad iradəsi və qətiyyəti ilə cəmi 44 gün çəkən Vətən müharibəsində rəşadətli Ordumuz və qəhrəman zabit və əsgərlərimizin şücaəti sayəsində işğalda olan torpaqlarımız azad olundu. 30 ilə yaxın müddət ərzində ərazilərimizi, doğma yurd yerlərimizi işğal altında saxlayan erməni ordusu tamamilə darmadağın edildi, şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın, Xocalıda qətlə yetirilmiş ana və bacılarımızın, körpə uşaqlarımızın və digər günahsız soydaşlarımızın qisası alındı. Azərbaycan torpaqları öz əzəli və əbədi sahiblərinə qaytarıldı.

Əli SADIQOV,
"Respublika".